

Els pobles de l'interior, rècord en desplaçaments durant el confinament

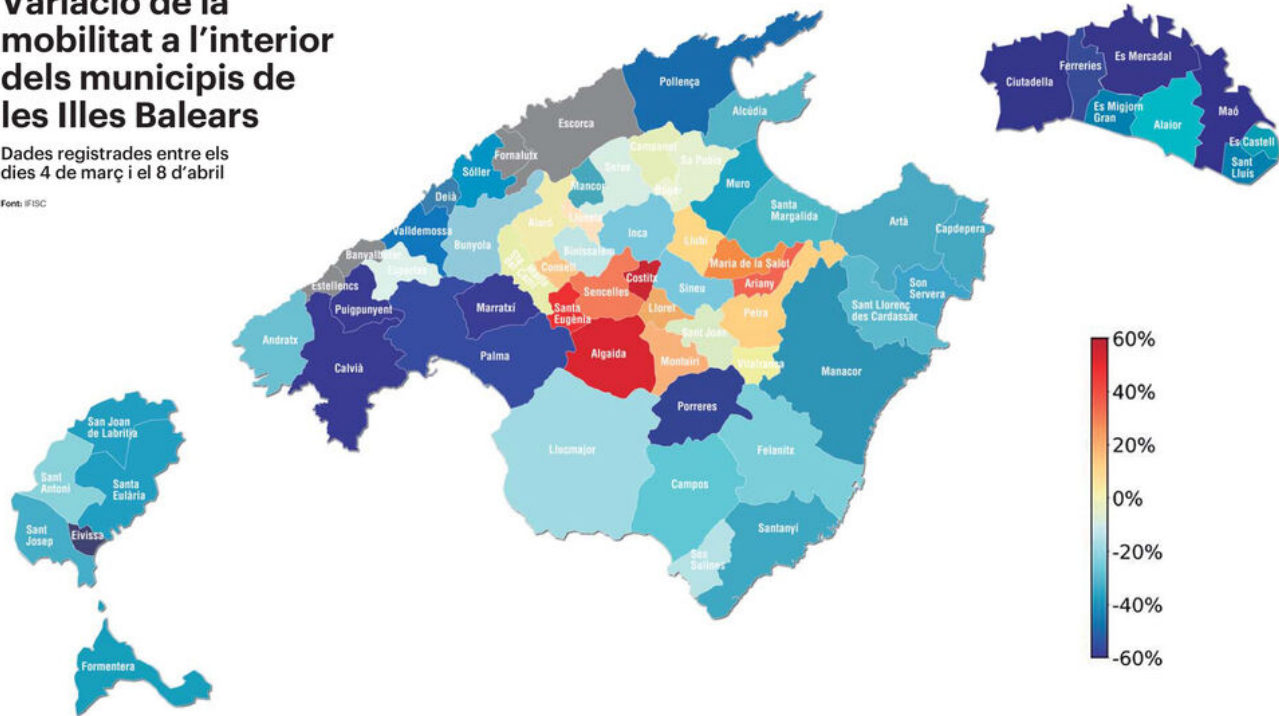
Un estudi de la UIB revela que alguns municipis rurals han augmentat fins a un 60% el seu trànsit, mentre que els costaners l'han reduït

7 min. PALMA 18/04/2020 00:15

Variació de la mobilitat a l'interior dels municipis de les Illes Balears

Dades registrades entre els dies 4 de març i el 8 d'abril

Font: IFISC

Dades registrades entre els dies 4 de març i 8 d'abril Els pobles d'interior, rècord en desplaçaments durant el confinament

ALBA TARRAGÓ

3

Comparteix

Guarda

Costitx, Algaïda i Santa Eugènia són els tres municipis de les Illes Balears que més han augmentat els seus desplaçaments d'ençà que es va declarar l'estat d'alarma arran de la crisi sanitària del coronavirus, amb un increment del 60% durant la primera setmana d'abril en comparació amb el principi de març. Un estudi publicat per l'Institut de Física de Sistemes Complexos (IFISC) -compartit entre la Universitat de les Illes Balears (UIB) i el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)- sobre la reducció de la mobilitat a Espanya després del confinament, permet elaborar un rànquing dels pobles de les Balears que més moviments han fet en el darrer mes.

La investigació analitza el trànsit entre 68 municipis de les Balears, com també els que s'han produït a l'interior de cadascun d'ells. Del llistat queden exclosos quatre pobles de la Tramuntana, Estellencs, Banyalbufar, Fornalutx i Escorca, per falta de dades mínimes.

A partir dels resultats més recents, que exposen la diferència entre els desplaçaments del dimecres 4 de març amb els del dimecres 8 d'abril, es pot observar que la població de bona part dels municipis de l'interior de Mallorca ha intensificat un 60% el trànsit dins les seves fronteres. L'estudi argumenta que aquestes zones són "eminentment rurals", de manera que la pujada la poden haver causat "tasques relacionades amb l'agricultura o altres activitats essencials". Aquests pobles d'interior -com ara Santa Eugènia, Sencelles, Costitx i Ariany- són també els que menys han reduït la circulació entre altres municipis, amb una davallada de menys del 20%, enfront de la caiguda del 60% dels costaners, com Calvià, Lluçmajor, Santanyí i Pollença.

Per illes, Menorca, Eivissa i Formentera són les que més han reduït els moviments en tots els àmbits, encara que les Pitiüses mantenen taxes superiors de desplaçaments dins els pobles. Només un municipi de tot Eivissa, Vila, arriba a la reducció del 60%, mentre que a Menorca la majoria oscil·len entorn d'aquesta xifra tret d'Alaior i Es Castell, que queden en un 20%. Tot i això, els desplaçaments en general han minvat a les Balears entre un 60% i un 70% des de l'inici de la quarantena. Ara bé, els que més han davallat han estat els d'anada i tornada a Palma, a causa de la paràlisi de l'economia. Aquests mantenen un descens estable d'entre el 70% i el 80% a partir de la segona setmana de confinament. El Consell de Mallorca confirma aquest fenomen en l'informe publicat divendres sobre el trànsit a les carreteres de l'illa, on es calcula que la circulació a la via de cintura de Palma -una de les vies més transitades- ha descendit un 82% durant el primer mes d'estat d'alarma. De mitjana, l'executiu insular estima que els moviments han baixat un 83%. El màxim s'ha detectat al túnel de Sóller, amb un 95%, i el mínim, a la carretera d'Esporles, amb un 73%.

Objectiu: model de propagació

El científic membre de l'IFISC i professor titular de la UIB José Javier Ramasco és un dels dos coordinadors de la recerca, juntament amb Frederic Bartumeus, del Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC) i del CREAM. El docent explica que les dades observades a les Balears són similars a les del conjunt d'Espanya i les de Madrid. Mentre que a l'Estat "els moviments han davallat també prop d'un 50% entre províncies", a la Comunitat de Madrid "els municipis dormitori, rurals o les zones de la serra han incrementat també la mobilitat interna", detalla Ramasco.

Aquests canvis en els patrons de mobilitat de la gent representen la primera de les tres fases del projecte, que té com a objectiu demostrar l'efectivitat del confinament a l'hora d'aturar l'expansió de la pandèmia. Una vegada que hagin recollit tota la informació, els investigadors pretenen començar-ne la segona part, que consisteix en una enquesta per conèixer com ha canviat el comportament de la població a l'hora de sortir de casa. L'investigador especifica que volen saber si "realment tothom es protegeix i es fa netes les mans en arribar a casa, per exemple". La tercera i darrera etapa representa, alhora, el resultat i l'objectiu de l'estudi: elaborar models de propagació del virus.

El projecte de l'IFISC s'ha pogut posar en marxa després de guanyar una de les convocatòries obertes per l'Institut de Salut Carles III de Madrid per finançar estudis destinats a pal·liar els efectes del coronavirus. Malgrat que s'han prioritzat les iniciatives relacionades amb la investigació de les vacunes, una part molt important de les ajudes ha d'anar a l'anàlisi dels contagis i, per tant, la mobilitat de les persones. En aquest cas, la recerca ha estat prefinançada gràcies a una donació d'AENA.

La recerca la du a terme un equip de persones expertes en computació, demografia, física i estudi del moviment, que analitzen principalment dades mòbils proporcionades per Kido Dynamics, una empresa suïssa que treballa amb big data. Aquestes estan basades en registres de telefonia de la companyia Orange, que acapara un 25% del mercat total d'Espanya. Tenint això en compte, a cada zona analitzada s'ha estimat la fracció de la clientela de l'operador sobre la població per estimar els fluxos de viatges corresponents. En qualsevol cas, garanteixen que el tractament de la informació no compromet la privacitat dels clients.

Molt més completa és l'anàlisi publicada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), elaborada a partir de la geolocalització de més del 80% dels telèfons mòbils a Espanya. Concretament, hi participen les operadores Orange, Telefònica i Vodafone. En aquest cas, però, la recerca determina la quantitat de gent que ha quedat a la seva àrea de residència durant el confinament. Les darreres dades, del 7 d'abril, mostren que en el conjunt de les Balears un 90% dels ciutadans no varen sortir de la zona on viuen entre les deu del matí i les quatre de l'horabaixa, horari pres com a referència. Aquesta xifra coincideix amb la mitjana estatal, que revela que només un 9,6% surt de les zones residencials.

Possibles desconfinaments

Això no obstant, la investigació de l'IFISC pretén anar més enllà: l'objectiu final és plantejar diferents escenaris de desconfinament i conèixer, a través de l'estudi, els resultats de cadascun. Ramasco assegura que esperen tenir aquestes hipòtesis en les properes setmanes i que totes les dades s'estan posant a disposició tant del Govern balear com de l'espanyol per ajudar en la presa de decisions.

El científic recorda que els primers desplaçaments que s'haurien de reactivar serien els de via terrestre, pel que fa al tipus de transport, i els de comarques i les províncies, quant al territori. Així mateix, el científic assegura que "les Balears són un model a escala del que passa a la Península", de manera que es podria "pensar com a situació de prova" i no descarta que es pugui fer servir com a laboratori de desconfinament. Malgrat això, recorda que "no és el mateix fer proves en un estudi que amb la gent" i que "encara no és el moment".

Ramasco reconeix que troba a faltar informació més concreta sobre on s'han registrat els casos de covid-19, de la qual ja disposen algunes comunitats. A Catalunya, l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitària (AQuAS) -un organisme de la Generalitat- distribueix a través d'internet dades detallades i actualitzades dels casos i la taxa per àrea bàsica de salut, és a dir, per centre d'atenció primària. Això permet conèixer el percentatge de contagis per municipi i, fins i tot, per barri. A les Balears, en canvi, només es faciliten xifres a escala autonòmica i el Govern tampoc considera necessari acotar-les més.

Per tal d'obtenir xifres més precises, l'equip de recerca de l'IFISC intenta engagar una col·laboració amb Son Espases que els permeti treballar amb metges de l'hospital i així tenir accés a dades mèdiques dels pacients. D'aquesta manera, a més, es pot esbrinar "si existeixen factors de contagi a banda dels demogràfics i si hi poden intervenir qüestions econòmiques". En aquest sentit, Ramasco subratlla que "l'alta densitat de població sempre ajuda el virus a propagar-se", fet que sol caracteritzar les àrees amb població més empobrida. Si bé "les característiques de cada zona són importants", afirma l'expert, per obtenir conclusions "és necessari conèixer el nombre de casos registrats".

Contingut relacionat

+ **Francina Armengol: "No tot el territori espanyol és homogeni davant la malaltia i no totes les receptes poden ser iguals" (/politica/Francina-Armengol-No-territori-espanyol_0_2437556349.html)**

+ **La Policia Local de Palma detecta incompliments de seguretat en quatre obres (/societat/Policia-Local-incompliments-detecta-obres-seguretat-coronavirus-covid-19_0_2437556372.html)**

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://arabalears.cat/_914a287c?s=f)

Comparteix a twitter (http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Farabalears.cat%2F_914a287c%3Fs%3Dt&via=ARAbalears&text)